

İBADETTE ŞUUR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ

فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا وَاسْتَعِينُوا

بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ

(خ. ن. عن ابى هريرة)

RE: 98/1 (İnne'd-dîne yüsrun, ve len yüşâdde'd-dîne ehadün illâ galebehû; feseddidû, ve kâribû, ve ebşirû; ve'staînû bi'l- gudveti, ve'r-ravhati, ve şey'in mine'd-dülcetî)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîî, ve sahbihîî, ve sellim.” (3 defa)

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Din Kolaydır, Zorlaştırmayın!

Buhârî ve Neseî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:¹

إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ
فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا وَاسْتَعِينُوا
بِالْغُدُوَّةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ

(خ.ن. عن ابى هريرة)

RE: 98/1 (*Inne'd-dîne yüsrun, ve len yüşâdde'd-dîne ehadün illâ galebehû; feseddidû, ve kâribû, ve ebşirû; ve'staînû bi'l- gudveti, ve'r-ravhati, ve şey'in mine'd-dül ceti*)

¹ Buhârî, *Sahih*, c.I, s.69, no:38; Neseî, *Sünen*, c.XV, s.241, no:4948; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.537, no:11765; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.II, s.63, no:351; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.18, no:4518; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.159; Kudaî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.104, no:976; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.35, no:5343; *Câmiü'l-Ehadis*, c.VII, s.262, no:6256.

(Inne'd-dîne yüsrun) “Muhakkak ki din kolaydır.”

Din, Allah-u Teâlâ'nın vaz etmiş olduğu bir kanunu ilahidir. Dinin her şeyinde kolaylık vardır. Bu kolaylıkları zorlaştırmak, insanın kendisini zora sokması, hiçbir zaman akıl harcı değildir.

(Ve len yüşâdde'd-dîne ehadün illâ galebehû)

“Kim onu zorlaştırmağa kalkarsa, altından kalkamaz. Dindeki vazifeleri ben daha iyi yapacağım, daha çok yapacağım! En mükemmel ben yapacağım!” diye geceleri uyumamazlık, gündüzleri yememezlik ve sair buna benzer şeylerle kendisini zorlayarak şiddetini, dozajını arttırmaya kalkarsa, kimse dini yenemez; din galip gelir.”

Mesela Abdullah et-Tüsterî Hazretleri 25 günde bir kere yermiş. Allah böyle şeyi bize emretmemiş. Ama alışınca insan yapar mı yapar, başka... Fakat zorluk var tabii, bu zorluğa müsaade yok. Meselâ gece uyumaz insan, boyna namaz kılar. Ama Allah kolaylık vermiş, geceyi istirahat için yaratmış bize...

Bazı kimseler geceleri uyumamak suretiyle, gündüzleri de yememek suretiyle evliya olduğunu zanneder. İnsan kendini bir hüner yapıyorum zanneder. Yok, hüner değil bu... Hüner, Allah-u Teâlâ'nın emrini tutmak. Peygamber SAS'in sünnetine uymaktır. Bunun dışına çıkarsan hüner olmaz o, oyun olur.

Onun için yine SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا بِشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا

(ق. حم. ن. عن أنس)

(*Yessirû ve lâ tuassirû*) “Kolaylaştırın, zorlaştırmayın! (*Beşşirû ve lâ tüneffirû*) Müjdeleyin, sevdin; nefret ettirmeyin, kaçirtmayın!”

(*Ve len yüşâdde'd-dîne ehadün illâ galebehû*) “Kim dini zorlaştıрмаğa kalkarsa, altından kalkamaz.”

Yemiyor, içmiyor, uyumuyor bütün vaktini ibadetle geçiriyor. Güzel bir şey, fena değil; fakat dine galebe çalamazsın ki! Bunu böyle yapmak suretiyle dine galebe çalmak olmaz. Din ona galebe eder.

² Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.122, no:67; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.365, no:625; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.443, no:5890; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.152, no:3262; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.462, no:4195; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.399, no:19588; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.338, no:695; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.177; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.215, no:6558; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.250, no:7319; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.33, no:10951; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.37, no:5360; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.129, no:26792.

Çünkü beşeriyet ihtiyaçları var ya; yiyeceğiz, içeceğiz veya def- i hacete gideceğiz. Beşeriyet iktizasıdır bunlar. Beşeriyet ihtiyaçlarını yapmamak elden gelmez. Elden gelmeyince, demek ki insan dini yenmeye muvaffak olamaz!

(Feseddidû) “Öyleyse orta yolu arayın!”

Vasat, sebile’l-vasat, orta yol; Allah’ın, Rasûlünün gösterdiği yol. En doğru yol, en güzel yol bu yoldur.

(Ve kàribû) “İnsanlarla yakınlık kurun!
(Veebşirû) Hem de tebşirat yapın, müjdeleyin:

‘—Dinimiz şöyle güzel, böyle güzel! Arkasından cenneti var, cemali ilâhisi var...’ deyin!”

(Ve’staînû bi’l-gudveti, ve’r-ravhati, ve şey’in mine’d-dülçeti) “Gündüzün evvel vaktinde, güneşin zevalinden sonra, öğleyle akşam arasında; bir de gecenin evvelki vaktinde ibadete devam ederek, Allah’tan yardım dileyin! Kendi mânevî durumunuzu kurtarmaya çalışın!”

Bu vakitler sefer edenler için en güzel vakitlerdir. Çünkü o zamanlarda serinlik olur, rahatlık olur.

b. Ödenmemiş Borç Ahirette Ödettirilir

İbn-i Mâce ve Beyhakî, Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-Âs RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِنَّ الدَّيْنَ يُقْتَصُّ مِنْ صَاحِبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِذَا
 مَاتَ إِلَّا مَنْ تَدَيَّنَ فِي ثَلَاثِ خِلَالِ الرَّجُلِ
 تَضَعُ قُوَّتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَسْتَدِينُ يَتَقَوَّى
 بِهِ لِعَدُوِّ اللَّهِ وَعَدُوِّهِ وَرَجُلٌ يَمُوتُ عِنْدَهُ مُسْلِمٌ
 لَا يَجِدُ مَا يُكْفِنُهُ وَ يُوَارِيهِ إِلَّا بِدَيْنٍ فَيَمُوتُ
 وَلَمْ يَقْضِهِ وَرَجُلٌ خَافَ عَلَى نَفْسِهِ الْعُزْبَةَ
 فَيَنْكِحُ لِيُعِفَّ نَفْسَهُ بِذَلِكَ خَشِيَةً عَلَى
 دِينِهِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقْضِي عَنْهُ هُوْلَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(هـ. هب. عن ابن عمرو)

RE. 98/2 (Inne'd-deyne yuktassu min
 sâhibihî yevme'l-kıyâmeti izâ mâte, illâ
 men tedeyyene fî selâsi hılâlin: Er-raculü
 tad'ufu kuvvetuhû fî sebîli'llâhi, feyestedînu
 yetekavvâ bihî li-adüvvi'llâhi ve adüvvihi;
 ve raculün yemûtu indehû müslimün, lâ
 yecidü mâ yükeffinuhû ve yüvârîhi illâ
 bi-deynin, feyemûtu ve lem yakdihî;

³ İbn-i Mâce, Sünen, c.VII, s.282, no:2426; Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.IV, s.404, no:5559; İshak ibn-i Râhaveyh, Müsned, c.II, s.484, no:1064; Abdullah ibn- i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.230, no:15470; Câmiü'l-Ehâdîs, c.VII, s.263, no:6257.

ve raculün hâfe alâ nefsihi'l-uzbete feyenkihu li-yuiffe nefsehû bi- zâlike haşyeten alâ dînihî; feinna'llâhe yakdî an hâulâe yevme'l-kıyâmeti.)

(Inne'd-deyne) “Muhakkak ki borç...” Deyn, Arapça'da borç demek; düyûn, borçlar demek.

(Inne'd-deyne yuktassu min sâhibihî yevme'l-kıyâmeti izâ mâte) “Bir kimse borçlu olarak öldüyse, kıyamet gününde sahibinden onun mukabili kısas olarak, sevabı alınarak ödettirilir.”

(Illâ men tedeyyene fî selâsi hılâlin) “Yalnız üç durumda borçlanan insandan, Allah ahirette borcunun karşılığını çekip almaz, affeder.”

1. (Er-raculü tad'ufu kuvvetuhû fî sebîli'llâhi) “Adam Allah yolunda cihad edecek ama Allah yolunda kuvveti zayıfladı; kılıcı yok, atı yok, zayıf, askerî teçhizatı yok. (Feyestedînu) Borçlanıyor. (Yetekavvâ bihî li-adüvvi'llâhi ve adüvvihî) Bu borçlandığıyla silah, malzeme, teçhizat alıyor, kendisinin düşmanı ve Allah'ın düşmanı olan kişilere karşı kuvvetlenmek için.”

Eskiden askerler bizimki gibi devlet tarafından beslenmiyordu. Kendisinin gıdası az gelmiş beslenemiyor. Birisinden borç almış, “Bana 500-1000 lira ver, ben muharebeye gidiyorum. Besleneyim biraz, kuvvetim yok.” demiş almış. Bu parayı veremediği için öldüyse, Allah bunu bunun için onu muâheze etmez.

(*Ve raculün yemûtu indehû müslimin*) “Bir adam bir insanın yanına misafir geliyor. Onun yanında iken ölüyor. (*Lâ yecidü mâ yükeffinuhû ve yüvârîhi*) Ev sahibinin de onu kefenleyip de gömecek parası yok, gücü yok. Onun kefenlenmesi ve tekfîninin yapılması, (*illâ bi-deynin*) borçlanarak olabilecek.”

Adam komşusundan borç aldı. Vefat etmiş misafirin teçhiz ve tekfînini yaptı. Ama borcu ödeyemeden öldü. Bu borçtan dolayı Cenab-ı Hak onu da muahaze etmeyecek.

2. (*Ve raculün hàfe alâ nefsihi'l-uzbete feyenkihu*) “Ve bir adam ki bekârlıktan kendisi hakkında, ‘Belki bir hata işlerim!’ diye korkuyor. Bir kadınla evleniyor, düğün yapıyor. (*Li-yuiffe nefsehû bi-zâlike*) Kendisinin iffetini böylece harama sapmaktan, sarkmaktan korumak için evleniyor.” (*Haşyeten alâ dînihî*) Dindarlığına bir gölge düşmesin, günaha harama sapmasın diye bunu yapıyor.”

Evlenmiş, borcu da ödeyemeden ölmüş.

3. (*Feinna'llàhe yakdî an hâulâe yevme'l-kıyâmeti*) Bunların parasını Allah-u Teâlâ tekeffül ediyor. Bunlar çünkü Allah için borçlandılar. Bu Allah için olan borçlarından dolayı, kıyamet gününde Allah-u Teâlâ onların borçlarını kaza edecek. Nasıl ödeyecekse ödeyecek.”

c. Allah Yolunda Zikrin Mükâfâtı

Ahmed ibn-i Hanbel ve Taberânî, Muaz ibn-i Enes RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِنَّ الذِّكْرَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُضَعَّفُ

فَوْقَ النَّفَقَةِ سَبْعَ مِئَةِ ضِعْفٍ

(حم. طب. عن معاذ بن أنس)

RE. 98/3 (*Inne'z-zikre fî sebîli'llâhi, yuda'afu fevka'n-nafakati seb'a mieti dî'fin.*)

(*Inne'z-zikre*) “Muhakkak ki, şüphesiz ki, kuşkusuz ki zikretmek... Nerede? (*Fî sebîli'llâhi*) Allah yolunda zikretmek. (*Yuda'afu*) Sevabı kat kat fazlalaştırılır. Allah yolunda infaka, masraf yapmaya, harcama yapmaya kat kat fazla sevap verilir. Ne kadar fazla? (*Fevka'n-nafakati bi-seb'imieti dî'fin*) Yedi yüz kat daha fazlalaştırılır.”

Allah yolunda zikretmekten maksat ne olabilir?
Bir çarpışırken zikrediyor:

“—Allah, Allah, Allah.... Allah, Allah, Allah... Allah, Allah, Allah...” diye cihad ederken zikrediyor.

“—Allahu ekber!” diye bir nâra atıveriyor. İşte bu Allah yolunda olan zikir.

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.438, no:15651; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.186, no:405; Muaz ibn-i Enes RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.356, no:10879; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.263, no:6358.

(*Fî sebîli'llâh*) başka ne olur? Hacca gidiyor, hacca giderken zikrediyor. Hac yolu Allah yoludur, *fî sebîlillahtır*, o da cihad gibidir. Bu mânaya olabilir.

Bire ondur hasene, fakat burada 700'e kadar arttı. Onun Allah Allah diyerek böyle nâra atıp da düşmana saldırışı, sevabını ondan 700'e çıkarttı.

d. Rüya Nasıl Tabir Edilirse Öyle Çıkar

Hàkim, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِنَّ الرُّؤْيَا تَقَعُ عَلَى مَا يُعْبَرُ، وَمَثَلُ ذَلِكَ مَثَلُ
رَجُلٍ رَفَعَ رِجْلَيْهِ فَهُوَ وَيَنْتَظِرُ مَتَى يَضَعُهَا؛
فَإِذَا رَأَى أَحَدَكُمْ رُؤْيَا، فَلا يُحَدِّثُ بِهَا،
إِلَّا نَاصِحًا أَوْ عَالِمًا

(ك . عن عن أنس)

RE. 98/4 (*İnne'r-ru'yâ tekau alâ mâ yuabberu, ve meselü zâlike, meselü raculin rafea ricleyhi, fehüve yentaziru metâ yedauhâ; feizâ raâ ehadüküm ru'yen, felâ yuhaddis bihâ, illâ nâsıhan ev àlimen.*) (*İnne'r-ru'yâ tekau alâ mâ yuabberu*) “Rüya, hepimiz görüyoruz ya, bu nasıl tabir olunursa, tabirci nasıl tabir ederse o şekilde çıkar, onun dediği gibi olur.”

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.433, no:8177; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.374, no:41439; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VII, s.273, no:6282.

Ama yanlış ama doğru. Yanlış da olsa tabircinin tabirine bağlı... Nasıl olur, olur.

(*Ve meselü zâlike*) “Bunun misali, (*meselü raculin rafea riclehu fehüve yenteziru metâ yedauhâ*) “Bir kimse ayağını kaldırmış, basması için bir hazırlığı var ya, basacak tekrar; o rüyanın tabiri onun basması gibidir. Bastı mıydı, yazılmıştır oraya, tabir etti miydi, olmuştur o iş...”

(*Feizâ raâ ehadüküm ru'yen*) “Sizden biri bir gece bir rüya gördü. (*Felâ yühaddis bihâ*) Onu önüne gelene söylemesin; (*illâ nâsihan ev âlimen*) ya bir nâsih, ya bir alim kimse varsa, ona söylesin.”

Onu tehlikeli ise de, alim onu tevil ederek hayırlı bir tabir yapar. Ama cahil, bilmez onu, “Bu böyledir.” der çıkıverir işin içinden, Allah esirgeye fena olur.

e. İtibar Sonadır

Buhârî, Müslim ve Abd ibn-i Humejd, Sehl ibn-i Sa'd RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلًا أَهْلُ الْجَنَّةِ فِيمَا
يَبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ لَمِنْ أَهْلِ النَّارِ
وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلًا أَهْلُ النَّارِ
فِي مَا يَبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ

(عبد ابن حميد، خ. م. عن سهل بن معد)

RE. 98/5 (*Inne'r-racule leya'melü amele ehli'l-cenneti, fîmâ yebdû li'n-nâsi, ve hüve min ehli'n-nâri; ve inne'r-racüle leya'melü amele ehli'n-nâri, fîmâ yebdû li'n-nâsi, ve hüve min ehli'l-cenneti.*)

Çok mühim bir şeydir.

(*Inne'r-racule leya'melü amele ehli'l-cenneti*) “Adam, Cennet ehlinin amelini yapar görünüyor, namaz kılıyor, oruç tutuyor, zekat veriyor, İslâm'ın usullerini yapıyor. (*Fîmâ yebdû li'n-nâsi*) Herkes, bu ne iyi adam der; Herkes onu güzel görüyor, ‘Ne iyi adam! diyor. Bak namazında niyazında, camiden çıkmaz, Kur'an'ı elinden bırakmaz, tesbihi elinden düşmez. Çok iyi adam, ehli cennettir diyor. (*Ve hüve min ehli'n-nâri*) Halbuki o Cehennemliktir.”

Niçin? İşin içyüzünü Allah biliyor.

(*Ve inne'r-racüle leya'melü amele ehli'n-nâri*) “Bir kimse de görünüşte Cehennem ehlinin amelini yapar. (*Fîmâ yebdû li'n-nâsi*) Herkes, ‘Ne fena bir adam bu! Bu da cehenneme girmezse kim girecek?’ diyorlar. (*Ve hüve min ehli'l-cenneti*) Halbuki o cennetliktir.”

İş hatimedde, sonda... İtibar sona... Sonunu da kimse bilmez Allah'tan başka... Görüyorsunuz,

⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.X, s.28, no:2863; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.287, no:163; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.168, no:457; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.455, no:7544; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.113, no:106; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.167, no:168; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

şimdi içindeyiz dünyanın görüyoruz. Bakıyorsun ki bir adam, babası hoca idi. Kendisi de az çok okuduydu filan. Fakat bak bugün kimlere hizmet ediyor. Bakalım yarın kimlere hizmet edecek? O da belli değil. İş paranın ucunda mı dönüyor, neyin ucunda dönüyorsa dönüyor. Allah akıbetlerimizi hayır eylesin...

Onun için dualarımızda daima, hüsn-ü hatime istemeye mecburuz. Bu duayı her gün, hatta her saat yapmalıyız. Bilmiydrüz ki akibetimiz ne olacak? Hangi fırtınaya tutulacağız, hangi fitneye tutulacağız, hangi rüzgâra tutulacağız?

Görüyorsunuz rüzgâr bir fırtına yapıyor, buradakini kaldırıyor öteye atıyor, ötekini getiriyor buraya atıyor. Yaprakları birbirine, vasıtaları birbirine karıştırıyor. Niçin?

Fırtına. Dünyanın da fırtınaları var, çeşitli fırtınaları var. İşte bu fırtınalara da insan kaptırdı mıydı kendini, gider gürültüye;

Allah esirgeye...

f. Gönüllerin Değişmesi

Ahmed ibn-i Hanbel ve Müslim, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.110, no:4791; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.484, no:10291; Beyhakî, *Kaza ve'l-Kader*, c.I, s.90, No:78; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.116, no:545; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.294, no:6332.

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ الزَّمَنَ الطَّوِيلَ بِعَمَلِ أَهْلِ
 الْجَنَّةِ ثُمَّ يُخْتَمُ اللَّهُ عَمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ
 فَيَجْعَلُهُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ
 الزَّمَنَ الطَّوِيلَ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ ثُمَّ يُخْتَمُ
 اللَّهُ عَمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَجْعَلُهُ اللَّهُ
 مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهُ الْجَنَّةَ

(حم.م. عن أبي هريرة)

RE. 98/6 (Inne'r-racüle, leya'melü'z-zemene't-tavîle bi-ameli ehli'l-cenneti, sümme yuhtemu'llàhu amelühû bi-ameli ehli'n-nâr, feyec'alühû min ehli'n-nâri; ve inne'r-racüle leya'melü'z-zemene't-tavîle bi-ameli ehli'n-nâri, sümme yuhtemu'llàhu amelühû bi-ameli ehli'l-cenneti; feyec'alühü'llàhu min ehli'l-cenneti, feyedhulühü'l-cenneti.)

(Inne'r-racüle, leya'melü'z-zemene't-tavîle bi-ameli ehli'l-cenneti) “Bir adam uzun zaman Cennet ehlinin amelini yapar; namazında, orucunda, ibadetinde ve saire... (Sümme yuhtemu'llàhu amelühû bi-ameli ehli'n-nâr) Sonra Allah onun amelini Cehennem ehlinin ameliyle neticelendirir, (feyec'alühû min ehli'n-nâri) ve onu Cehennem ehli kılar.”

Allah cümlemizi muhafaza eylesin...

(Ve inne'r-racüle leya'melü'z-zemene't-tavîle bi-ameli ehli'n-nâri) “Diğer bir adam

da uzun zaman Cehennem ehlinin amelini yapar durur; günah işliyor, fena işler işliyor. (*Sümme yuhtemu'llàhu amelühû bi-ameli ehli'l-cenneti*) Sonra Allah onun amelini Cennet ehlinin ameliyle neticelendirir, (*feyec'alühü'llàhu min ehli'l-cenneti*) ve Allah onu Cennet ehlinden kılar. (*Feyedhulühü'l-cenneti*) Böylece onu Cennete dahil eder.”

Çünkü bu gönül böyle boşta duran bir yaprak gibidir yahut bir kâğıt gibi... Nasıl rüzgâr ne taraftan geliyorsa, o tarafa döner böyle. Bakarsın Allah-u Teàâ'dan ona bir hidayet gelir, derhal bir dönüş yapar. Müslümanlığa böyle dönüverir. Gâvurlardan bile dönenler var değil mi?

Bir de insan bakarsın iyilikle giderken, bir rüzgâr çarpıverir, Müslümanlığı unutuverir. Allah korusun...

Bu pek güzel bir misaldir, böyle daima söylemek isterim: Bir şeyh efendi varmış, güzel bir derviş yetiştirmiş. Derviş keşif sahibi olmuş, bakmış ki şeyhi ehl-i cehennemdir diye görüyor, *Levh-i Mahfuz*'daki yazıyı. Şeyhi ehl-i cehennem...

Nasıl söyleyeyim ben bunu şeyhime? “Sen ehli cehennemsin, görüyorum ben seni, keşfolundu bana...” diye nasıl söyleyeyim?

Cesaret edememiş bir türlü. Ama her gün böyle gördükçe onu içi de sızlıyor. Kendisinin üstadı çünkü... Üstadının ehl-i cehennem olmasını istemiyor.

“—Mevzuyu bir açayım, bakayım ne diyecek?” demiş. Açmış, demiş ki:

“—Bana böyle gösteriliyor. Acaba keşfimde yanlışlık mı oluyor, bir hatam mı var? Nedendir bunu böyle görüyorum ben?” diye arz etmiş.

“—Oğlum, ben onu kırkseneden beri görüyorum. Benim vazifem kulluktur. Ötekisi Allah’ındır. İster cennetine kor, ister cehennemine kor.” demiş. “Benim vazifem kulluk! Ben kulluğumu yapayım da o ne yaparsa yapar, oraya ben karışmam!” demiş. “Onu ben kaç seneden beri görüyorum.” demiş.

Çok güzel bir sözdür ama:

“—Bize düşen vazife kulluk vazifemizdir!”

Hangimiz var ki, —peygamberler müstesna— Allah-u Teâlâ’nın bütün emrini eksiksiz yapabilsin?

Onun için, gücümüz yettiğince onu yapmaya çalışırız, başka tarafa karışmayız. Cenab-ı Hakk’ın rahmeti var ya, inşallah o rahmeti ile bizleri de affeder.

g. Günahlar Rızıkı Azaltır

Ahmed ibn-i Hanbel, Neseî, İbn-i Mâce, Ebû Ya’lâ, Sevbân RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بِالدَّنْبِ
يُصِيبُهُ وَلَا يَرُدُّ الْقَدَرَ إِلَّا الدُّعَاءُ وَلَا
يَزِيدُ فِي الْعُمْرِ إِلَّا الْبِرُّ

(حم. ن. ه. ع. وابن منيع، والرويانى، حب، طب، ك، ض عن ثوبان)

RE. 98/7 (*Inne'r-racule le-yuhramu'r-rizka bi'z-zenbi yüsîbuhu, ve lâ yerüddü'l-kadera ille'd-duâü, ve lâ yezîdü fi'l-umri ille'l- birru.*)

(*Inne'r-racule le-yuhramu'r-rizka bi'z-zenbi yüsîbuhu*) “Adam, yaptığı günahdan dolayı rızkından mahrum olabilir. Cenab-ı Hak ona intibah olsun, uyansın, akıllansın diyerek rızkını kesiverir.”

Meselâ, gâvura bol bol verir. Niçin? Onun intibah durumu yok artık. O dünyada görecektim nimetlerini, onun ahiretteki hesabı ayrı... Fakat Cenab-ı Hakk'ın bunun rızkını kesmesinde ki sebebi, uyansın diye... Hani birinin kulak çekmesi gibi.

Bazen böyle arkadaşlar var:

“—İşim ters gidiyor. Çok zamandan beri bir türlü düzelmüyor. Düzeltmenin yolunu bulamadım, zorlanıyorum. Ne çare verirsin bana?” diyor.

“—İstiğfar et.” dedim, ne yapacaksın.

(*Ve lâ yerüddü'l-kadera ille'd-duâü*) “Kadere imanımız vardır.

Bunu hiçbir şey durdurmaz, ancak yalvarışlar, dualar karşılar.”

⁸ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.28, no:4012; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.277, no:22440; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.670, no:1814; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.II, s.100, no:1442; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.258, no:10233; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.115, no:1001; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.16; Sevban RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.473, no:16611; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.288, no:6318.

Onun için Cenab-ı Hakk'a çok dualar etmelidir. Hususi dua kitapları vardır. Biz o duaları bilemeyiz ve becerip de söyleyemeyiz de. Onun için eski büyüklerimizin yaptıkları gerek ayet-i kerimelerden, gerek Peygamberimizin hadis-i şeriflerinden, gerek büyük evliyalardan bize intikal eden o dualar, çok makbul dualardır. O dualar öyle bir duadır ki, kaza ve kaderi de geri çevirebilir.

(*Ve lâ yezîdü fi'l-umri ille'l-birru*) “Ömür ziyade olmaz, ancak iyilikle ziyade olur.” İyilik, hasenat ömrü artırır.

“—Nasıl olur?”

Aklım ermez, nasıl olursa olur. Allah-u Teâlâ'nın işine kimin aklı erer ki? Kimsenin aklı ermez.

Ya senin hayatına rahatlık verir, ömrün gayet güzel geçer. Böyle bir ömür uzunluğu olur, sıkıntısız rahat bir ömür. Veyahut da Cenâb-ı Hak 10 seneni 20 sene yapar, ona da karışan olmaz.

h. Son Nefes Çok Önemli!

Taberânî ve Ebû Nuaym, Eksem ibn-i Ebi'l-Cevn RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.296, no:872; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.433, no:11926; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.70; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.224, no:1506; Eksem ibn-i Ebi'l-Cevn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.123, no:582; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.295, no:6335.

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنَّهُ لَمِنْ
أَهْلِ النَّارِ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ
وَإِنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ تُدْرِكُهُ الشَّقَاوَةُ أَوْ
السَّعَادَةُ عِنْدَ خُرُوجِ نَفْسِهِ فَيَخْتِمُ لَهُ بِهَا

(طب . وأبو نعيم عن أكرم بن أبي الجون)

RE. 98/8 (*Inne'r-racule leya'melü bi-ameli ehli'l-cenneti, ve innehû li-men ehli'n-nâri; ve inne'r-racule leya'melü bi-ameli ehli'n-nâri, ve innehu min ehli'l-cenneti. Tüdrükühu'ş-şikâvetü evi's-seâdetü, inde hurûci nefsihî, feyahtimu lehû bihâ.*)

(*Inne'r-racule leya'melü bi-ameli ehli'l-cenneti*) “Adam, Cennet ehlinin amelini yapar, (*ve innehû li-men ehli'n-nâri*) halbuki ehli nar'dandır. (*Ve inne'r-racule leya'melü bi-ameli ehli'n-nâri*) Ve yine adam Cehennem ehlinin amelini yapar, (*ve innehu min ehli'l-cenneti*) fakat Cennet ehлиндendir. (*Tüdrükühu'ş-şikâvetü evi's-seâdetü, inde hurûci nefsihî*) Şekavet veya saadet, canın çıkması sırasında ona gelir, yetişir; (*feyahtimu lehû bihâ*) hayatı öylece son bulur.”

İşte *hurûc-u nefis* diyorlar ya, can çıkarken bir insan “*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlu'llah*” diyebilirse, ne mutlu o insana! Fakat o kime nasib olur bilmem...

Allah cümlemizi affetsin... Son nefeste bu “*Lâ ilâhe illa’llah, Muhammedün rasûlu’llah*” diye diye can verenlerin zümresine ilhak eyesin...

i. Cennetin Meyvaları

Taberânî, Sevban RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا نَزَعَ ثَمْرَةً مِنَ الْجَنَّةِ
عَادَتْ مَكَانَهَا أُخْرَى

(طب . عن ثوبان)

RE. 98/9 (*Inne’r-racule izâ nezea semereten mine’l-cenneti, âdet mekânehâ ührâ.*)

(*Inne’r-racule izâ nezea semereten mine’l-cenneti*) “Adam, Cennetin meyvasından koparıncâ, (*âdet mekânehâ ührâ*) yerine yenisi biter.”

Canın bir meyve istedi cennette... Meyve zaten önünde, koparıyorsun, yerken orada bir tane daha biter. Daha onu alırken, orada yeni bir tane daha meyve biter. Gelecek seneye kadar beklemeye lüzum yok.

¹⁰ Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.765, no:18731; Sevban RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.XIV, s.468, no:39288; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XLI, s.249, no:44806.

j. Karı Kocanın Sevgiyle Bakışması

Meysere ibn-i Ali ve Râfiî, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا نَظَرَ إِلَى امْرَأَتِهِ وَنَظَرَتْ إِلَيْهِ
نَظَرَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِمَا نَظْرَةَ رَحْمَةٍ فَإِذَا أَخَذَ
بِكَفِّهَا تَسَاقَطَتْ ذُنُوبُهُمَا مِنْ خِلَالِ أَصَابِعِهَا

(میسرة بن علی فی مشیخته، والرافعی عن ابی سعید)

RE. 98/10 (*Inne'r-racule izâ nazara ile'mraetihî, ve nazarat ileyhî, nazara'llâhu teâlâ ileyhimâ nazrate rahmetin; feizâ ehaze bi-keffâhâ, tesâkatat zünûbühümâ min hilâli esâbiahümâ.*)

Muâşeret ile ilgili.

(*Inne'r-racule izâ nazara ile'mraetihî*) “Efendi hanımına şöyle hoşça bir nazarla bir bakıyor; (*ve nazarat ileyhî*) hanım da efendisine öyle hoşça bir nazarla bakıyor. İkisi de birbirlerine bakıyorlar. (*Nazara'llâhu teâlâ ileyhimâ nazrate rahmetin*) Bunların birbirlerine böyle sevgi ile bakışlarından dolayı, Cenab-ı Hakk'ın rahmet nazarı onların üzerine tecelli eder.”

¹¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.276, no:44437; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.279, no:6296

(*Feizâ ehaze bi-keffâhâ*) “Tuttu hanımın elinden, (*tesâkatat zünûbühümâ min hilâli esâbiahümâ*) parmaklarının uçlarından günahları dökülür gider.”

k. Cenâb-ı Hakk’ın Kulunu Karşılması

İbn-i Mâce, İbn-i Huzeyme ve Ziyâü’l-Makdîsî, Huzeyfe RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا دَخَلَ فِي صَلَاتِهِ أَقْبَلَ اللَّهُ
عَلَيْهِ بِوَجْهِهِ فَلَا يَنْصَرِفُ عَنْهُ حَتَّى
يَنْقَلِبَ أَوْ يُحْدِثَ حَدَثَ سَوْءٍ

(هـ. خز. وابن أبي عمر، ض. عن حذيفة)

RE. 98/11 (*Inne’r-racule izâ dehale fî salâtihi, akbela’llâhu aleyhi bi-vechihî, felâ yensarifu anhu hattâ yenkalibe, ev yuhdise hadese sev’in*)

Bu çok mühim bir şey! Allah hepimize hakiki namazlar nasibi müyesser eylesin...

(*Inne’r-racule izâ dehale fî salâtihi*) “Adam namaza girdiğinde, Allah-u Teâlâ ona yüzünü döner.” Kul *Allahu ekber* diyor, namaza duruyor. Cenab-ı Hak derhal kulunu karşılıyor.

¹² İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.62, no:924; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.440, no:2889; Abdürrezzak, *Musanef*, c.I, s.432, no:1689;

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.286, no:18905; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VII, s.276, no: 6290

(*Felâ yensarifü anhu*) “Cenab-ı Hak ondan yüzünü çevirmez; (*hattâ yenkalibe*) kul kendisi dönünceye kadar, (*ev yuhdise hadese sev'in*) veya münasebetsiz bir şey yapana kadar sürer.” Kul namazdan çıkıncaya kadar, yahut kendisinde namazı bozacak hadise zuhur edinceye kadar yüzünü ondan çevirmez.

Onun için namaz mü'minin Mi'rac'ı...

İşte Mi'rac ne? Allah'la karşılaşmak değil mi?

İşte, “Ben senin karşıdayım!” diyor Cenab-ı Hak, ikbal ediyor. sana, “Söyle bakayım.” diyor, başlıyorsun:

“—*El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Er-rahmâni'r-rahim...*”

Medh ü senâlar ederek, isteyerek, onun kelâmını okuyarak, onunla mükâleme ederek namazı bitiriyorsun.

Ama burada tabii gönlün uyanık olması lazım. Yoksa gönül gaflette, nerede olduğunu bilmeyerek durduysa, yazık ona...

Şurada İmam Gazâli demiş ki:

Cenâb-ı Hak ikbal ediyor ya, bu kinayedir.

Şimdi insan duruyor huzura... Durmasıyla tabii kendisinin dışarıda birçok meşakkati vardı, sıkıntısı vardı, işleri vardı. Hepsini bunların terk etti. Bu terk edişle Hakk'ın huzuruna durduğu vakitte bu sıkıntı, meşakkat, darlık, belalar... neler varsa içerisinde, bakarsın, bir muvakkat zaman için de olsa insandan sıyrılır gider. Cenab-ı Hakk'ın ikbali budur diyor.

Senden o halleri alabilmesi. O da herkesin tabi namaza duruşundaki kuvvet ve zaafa bağlı...

Şurada şöyle bir şey daha demiş:

İnsan zulmânîdir. Etten kemikten yaratılmış bir mahlûktur, zulmet içerisindeyiz. Zulmet içerisindeyiz, zulmetin karşılığında nur vardır.

Şimdi bak bu ışık bize bir nur verdi. Bu ışık sayesinde birbirimizi görüyoruz. Musalli namazına durduğu vakitte zulmânîdir. Fakat karşısında Allah-u Teâlâ var, yani onun nuru var. Allah-u Teâlâ'nın nuruna karşı kendisini verdi kul. Kulun Allah'a kendisini veriş nisbetine göre alacağı nur vardır. Mesela ay, şimdi güneşe karşı bir dönüşü var. İlk günü azıcık, belki görünmez bir şekilde. İkinci günü bir parçacık şöyle. Üçüncü günü şöyle bir parçacık... Beşinci günü, 10. günü, 15. günü tam cephesi ile kime dönüyor?

Bu dönüş güneşe. Tam cephesi ile güneşe döndüğü için, tam cephesi ile güneşten alacağı ziyayı bize aksettiriyor. Ayın kendisi zulmettir, karanlık. Işık yok ayda. Kendisinde ışık olmadığı halde güneşe olan teveccühünden, güneşten aldığı nuru bize iktibas ettiriyor.

Binâen aleyh kul kendisi zulmânîdir ama kâinatın sahibi olan Hz. Allah'ın nuruna döndürdüğü vakitte kendini, oradan alacağın nur işte ya bir günlük, ya iki günlük, herkesin istidadına göre. On beş günlük bir nur olursa, o artık aliyü'l-âlâ işte...

Ama bir de bir alış var. İlk günü bir parçacık alıyor, az dönebilmiş. Azıcık daha dönebilirse daha çok alıyor, daha çok dönerse daha çok alabiliyor.

Binâen aleyh biz her gün kılıyoruz bu namazı. Her gün kıldığımız için her gün nur alıyoruz demektir. Şimdi insanda biraz insaf olursa;

“—Yâhu ben bunu her gün yapıyorum da niçin bir şey alamıyorum?” diye böyle düşünürse, o tarafa doğru dönmesini daha kuvvetli çevirmeye çalışır.

Kendisine bakar, kusurlarını bırakıp huzur- u ilahiyede olduğunu müdrik olduğu halde, “Okurken kime karşı okuyorum, ne okuyorum?” diye düşünür.

Allah cümlemizi affetsin de bu dönüşlerden istifade ettirsin...

İşte bu Rasûlüllah SAS’in Mi’racının bir eşidir. O gitti geldi, bize anlattı, izah etti. Şimdi biz de namaza durmak suretiyle Allah’la karşılaşırız. Allah’ın, burada bir varlık olup da karşımıza çıkmış değil. O her yeri Muhît, her şeyi Muhît, her yerde hâzır ve nâzır... Nerede kul Allah’a dönerse, Allah orada mevcut...

Binâen aleyh nerede olursan ol Allah’a döndüğün vakitte Allah’ın nuru seni karşılamıştır. Onun nuru, o iktibas ettiğin nur ile sende nurlanır ve onun sayesinde ayın bizi nurlandırdığı gibi etrafını nurlandırabilirsin. Ay alıyor ama etrafına da veriyor. Binâen aleyh Allah-u Teâlâ’ya dönüp de nur alan insan

etrafındakilere de nur saçacak kabiliyettedir. Saçamıyorsa kendi hatasıdır, nuru alamıyor demektir. Alsa, ayın saçtığı gibi saçacak etrafına... Ay cemâdattan bir şey işte, bir taş parçası. İşte gidip geliyorlar taştan topraktan olan bir şey.

Ama o pekâlâ güneşten iktibas olabiliyor da, biz ekmel-i mahlûkat olduğumuz halde niçin Allah'ın nurundan iktibas edemeyeceğiz?

I. Cemaate Devam Etmenin Karşılığı

Tahâvî, Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Tirmizî, Neseî, İbn-i Mâce, Ebû Zerri'l-Gıfârî'den rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا صَلَّى مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ
كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ

(ط. حم. د. ت. حسن صحيح، ن. ه. ه. والدارمی، وابن منیع، والرويانی، وابن خزیمة،

وابن الجارود حب. هب. عن ابی ذر)

RE. 98/12 (*Inne'r-racule izâ sallâ mea'l-imâmi hattâ yensarife, kûtibe lehû kıyâmu leyletin.*)

¹³ Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.299, no:734; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.138, no:1167; Neseî, *Sünen*, c.V, s.190, no:1347; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.222, no:1317; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.329, no:3683; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.406, no:1287; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.63, no:466; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.556, no:20229; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.277, no:6293.

(*Inne'r-racule izâ sallâ mea'l-imâmi*) “Adam, imamla beraber namaza devam ediyor, namazını camide kılıyor; (*hattâ yensarife*) namazı bitirdiği zaman, (*kütibe lehû kıyâmu leyletin*) ona bütün geceyi ibadetle geçirmiş gibi sevap yazılır.”

Şimdi Teravih namazı kılıyoruz ya. Allah kabul etsin...

Durduk, cemaatle yatsıyı kıldık. Arkasından 20 rekât, çok sürse yarım saat, yahut bir saatte biter, teravihi kıldık. Bu namazı kılmakla, gecenin tamamında namaz kılmış gibi sevap veriyor Cenab-ı Hak bize...”

m. Kalbin ve Dilin Bir Olması

İbn-i Asâkir, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

إِنَّ الرَّجُلَ لَا يَكُونُ مُؤْمِنًا حَتَّىٰ يَكُونَ قَلْبُهُ
مَعَ لِسَانِهِ سَوَاءً وَيَكُونُ لِسَانُهُ مَعَ
قَلْبِهِ سَوَاءً وَلَا يُخَالِفُ قَوْلُهُ عَمَلُهُ
وَيَأْمَنُ جَارُهُ بِوَأْتِقَهُ

(ابن لیل فی مکارم الأخلاق، کر. عن أنس)

¹⁴ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LXI, s.250; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.40, no:84; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.281, no:6301.

RE. 99/1 (*Inne'r-racule lâ yekûnü mü'minen, hattâ yekûne kalbühu mea lisânihi sevâen; ve yekûne lisânühû mea kalbihî, sevâen, ve lâ yuhâlifü kavlühû amelühû, ve ye'menü câruhû bevâikahû.*)

Bu hükme dikkat edin:

(*Inne'r-racule lâ yekûnü mü'minen*) “Kul mü'min olamaz.”

“—Ama *Lâ ilâhe illallah* diyenlerin hepsi mü'min değil mi?”

Hepsi mü'min ama derece derece... Nasıl ayın güneşten aldığı dereceler gibi. Yahut hava kararmakla beraber görülen dereceler gibi. Herkes derece derece...

Ama asıl olgun mü'minin, ki kâmil diyorlar ona, onun nasıl olması lazım: (*Hattâ yekûne kalbühû mea lisânihi sevâen*) “Dili ile gönlünün bir olması lazım!”

Bazı insan politik olur, diliyle insanı öyle bir aldatır ki inanırsın, “Ne iyi adam!” dersin ama içi öyle değildir. İçi öyle değildir, bu makbul değildir. Dil ile gönül birleşmemiş. Lisanıyla kalbinin daima bir olması lazım!”

Daha üçüncü bir şart daha: (*Ve lâ yuhâlife kavlühû amelehû*)

“Sözünün de ameline uygun olması lazım!”
Sözü ameline uygun değilse, o da kâmil değil.

Mesela diyor ki:

“—İçki içmeyin! Haramdır, günahdır!” diyor, fakat kendisi içiyor. Olmadı.

“–Namaz kılın!” diyor fakat kendisi gelmiyor namaza...Olmaz.

Birçok şeyler söylüyor, güzel fakat kendisi tatbik etmiyor üzerinde. Kalbi ameline muhalif.

Dördüncü bir şart daha;

(*Ve ye'menü câruhu bevâikahû*) “Müslümanın komşusu onun şerrinden emin olacak, hiçbir zaman mutazarrır olmayacak.”

Bakın şimdi bunu dinleyin!

İsterse o komşu müslüman olsun isterse kâfir olsun; isterse âbid olsun beş vakit namazında, yahut namazsız fâsık, günahkâr bir müslüman olsun; isterse dostun olsun, isterse düşmanın olsun; komşuya iyi muamele etmek, komşuya zarar vermemek ile mükellef müslüman...

İsterse başka memleketten muhacir gelmiş olsun. yahut eskiden beri bu memlekette yaşayanlardan olsun. İkisi de indinde bir olacak, ikisi de müsavi olacak. Yahut sana faydası dokunuyor daima, ötekinin de zararı dokunuyor... İster faydalı, ister zararlı olsun, yakın veya uzak olsun; hepsine hoş muamele edeceksin.

Bunların hepsine müslümanın vazifesi; komşusuna karşı daima şefkatli, merhametli, olgun olması lazım. Onun hatası da olsa, onun kusuru ile olsa, ona karşı senin de terbiyesizlik yapmana Müslümanlık meydan vermiyor.

“–O yaptı ya!”

Yapsın varsın, ne yapalım! Her kap kendindekini döker. Onun kabının içerisinde pislik varmış, pislik dökmüş. Sende mi pislik dökeceksin? Senin kabında bal var, kaymak var. Sen de ona karşı daima güzel şeylerle mukabele edeceksin, çirkinlik yapmayacaksın.

Onun için Ramazan da var şimdi. Oruçluyuz, karşımıza çıktı bir adam, sövüyor sayıyor, dövmeye kalkıyor, bir şeyler ediyor. Heyecanımızı kaldırıyor, bizi kızdırıyor, gazaplandırıyor. Buna ben de bir tane patlatayım diyorsun, yahut bir kötü söz de ben söyleyeyim ona diyorsun... Yok! Diyeceksin ki:

“—Arkadaş ben oruçluyum! Ben oruçluyum bak, senin o çirkin muamelene ben mukabele edemem. Ben oruçluyum, sabırlıyım ben. Yapamam bu çirkinlikleri...” diyeceksin.

Bunlar tabi lafla olan şeyler değil. Bunlar lafla olmaz.

Meselâ, biz 10 defa hacca gittik, daha 10 defa gitsek adam olacağımız yok, başka. Bu hacılıkla, namazla iş olmuyor. Azıcık insanın da kendisine riyazet denilen o açlığı tattırması lazım.

Onun için Cenab-ı Hak bu ayı bize vermiş, “Bakın bakalım azıcık!” diyerek ama bizim açlıktan pek de, günlerde kısa da şimdi, haberimizde olmuyor. Çünkü akşam güzel doyuruyoruz, gece de doyuruyoruz, haberimiz olmuyor açlıktan. Keyfimize göre yiyoruz o kadar.

Onun için büyükler demişler ki:

“—İnsanların ıslah ve terbiyeleri kendiliğinden olmaz. İnsan kendi kendini ne kadar riyazete de soksa, ne kadar bilmem nasıl çabalarsa çabalasın kendi kendini düzeltemez insan. İnsanın kendi kendini düzeltmesi mümkün olsaydı, Allah ne peygamber yollardı, ne kitap yollardı; ‘Düzeltilin kendi kendinizi!’ derdi. Halbuki peygamberler göndermiş.”

Ashab-ı kiramın halini bir düşünün! Hepsi gâvurluktan döndüler. Eskiden bir gâvurluk alemindeydiler, müslümanlığa girdiler. Fakat müslüman olunca nasıl müslüman oldular?

O peygamberin sayesinde oldular ama. Ashab o kemali ancak peygamberin sayesinde buldu. Peygamber olmasaydı, yine eski hallerinde olurlardı onlar. Binâen aleyh Peygamber SAS rehberin olacak ve onun vekilleri gibi insanlar kıyamete kadar var... Onun vekilleri gibi insanların koltuğunun altına girersen, ashabın peygamberin koltuğunun altına girdiği gibi, işte o zaman sende de o hâl, hâl olmaya başlar.

Mesela demir çok soğuk ve sert bir maddedir. Fakat ateşe sokuyorsun, pamuk gibi oluyor ve ateş gibi o da kızıyor. Sebebi?

Temas... Ateşle olan teması nisbetinde...

Binâen aleyh iyileri bulur da iyilerin arasına girer, onların sohbetlerinde bulunur, onların sohbetlerinden istifade edersen...

Bir de hani demin de dedim ya, güneşe dön! Güneşe dönen ay, güneşten aldığı nuru nasıl etrafına veriyor. Allah'a tam dönebilen insanlar vardır ki, Allah-u Celle ve A'lâ'dan aldığı nuru, Peygamberin yaydığı gibi etrafındakilere yayarlar.

Kıyamete kadar bu gibi insanlar olacak. Muhakkak olacak! Olmasa, din çoktan mahvolurdu. Bugünkü felaketler, fitneler içerisinde dinin adı bile kalmazdı. Allah'ın o mübarek kullarının sayesinde, bak Allah-u Teâlâ sizi burada nurlandırıyor.

Sizi kim zaptediyor burada? Hiç kimse zaptetmiyor. Ama Allah'ın verdiği o ışık sayesinde, hepiniz günahattan uzak oturuyorsunuz burada...

Onun için, hiç kimse kendiliğinden tekemmül edememiştir.

Kendi kendine ne kadar ibadet edersen et, tekemmül edemezsin.

Mesela bazı büyükler var, Bursa'daki Üftade Hazretleri gibi, bizim Nakşibend Muhammed Bahaeddin Hazretleri gibi ve buna benzer tekemmül etmiş insanlar var. Onlara diyorlar ki Peygamber SAS'in terbiyesine, araya vasıta almadan doğrudan doğruya girmişler. Kabiliyetleri var. O kabiliyetleri dolayısıyla doğrudan doğruya Peygamber SAS'in terbiyesinde yetişiyorlar. Bunlar müstesna insanlar. Herkes böyle bu kabiliyette olamaz ki!

Meselâ, şimdi atom diyorlar. Her taştan oluyor mu, her madenden oluyor mu? Kabiliyeti olan şeylerden oluyor.

n. Cennetteki Yüksek İnsanların Nuru

Ebû Dâvud, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ عِلِّيِّينَ لَيُشْرِفُ عَلَى أَهْلِ
الْجَنَّةِ فَتُضِيءُ الْجَنَّةُ لَوَجْهِهِ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ

(د. عن أبي سعيد)

RE. 99/2 (*Inne'r-racule min ehli illiyyîne leyüşrifü alâ ehli'l-cenneti, fetüdîü'l-cennetü li-vechihî keennehâ kevkebün düriyyün.*)

Ehl-i illiyyîn, yüksek tabakanın insanları, yani Allah'a dönebilmiş ve onun nurunu iktibas edebilmiş kâmil ve mükemmil olan insanlar.

(*Inne'r-racule min ehli illiyyîne leyüşrifü alâ ehli'l-cenneti*) “Ehli illiyyinden biri Cennet ehline baktığı zaman...” Cennette birçok insanlar var ya, onlara şöyle kendini bir gösteriveriyor. (*Fetüdîü'l-cennetü li-vechihî*

¹⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.499, no:3473; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.97; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXI, s.168, no:6770; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.468, no:9289; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VII, s.305, no:6355.

keennehâ kevkebün düriyyün) “Cennet onun yüzünün nurundan ışık bulur, ayın veya güneşin doğduğu gibi, hattâ daha fazla parlar ortalık.”

Kevkebü dürriy: İnci gibi parlayan yıldız demek. Cennet, o bahtiyarın yüzünden aldığı nurla, kendi ziyasından üstün bir ziya ile ziyalanıveriyor.

Allah bizi öyle bir kul yaratmış ki, dışı şu et kemik ama, içi kevkebü düriy gibi cevher dolu...

o. Cennet Ehli Adama Yüz Erkek Gücü Verilmesi

Taberânî, Ebü’ş-Şeyh ve Hâkim, Zeyd ibn-i Erkam RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ لَيُعْطَى قُوَّةَ مِئَةِ
رَجُلٍ فِي الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ وَالشَّهْوَةِ
وَالْجِمَاعِ حَاجَةً أَحَدِهِمْ عَرَقُ يَفِيزُ مِنْ
جُلْدِهِ فَإِذَا بَطْنُهُ قَدْ ضَمَرَ

(طب، وأبو الشيخ في العظمة، ك. في تاريخه عن زيد بن أرقم)

RE. 99/3 (*Inne'r-racule min ehli'l-cenneti leyü'tâ kuvvete mieti raculin, fi'l-ekli, ve's-şürbi, ve's-şehveti, ve'l-cimâi; hâcetü ehadihüm arakun yefîdu min cildihî, feizâ batnühû kad damera.*)

(*Inne'r-racule min ehli'l-cenneti leyü'tâ kuvvete mieti raculin*) Ehl-i Cennetten olan birine cennete girdiği zaman yüz erkek kuvveti verilir; (*fi'l-ekli, ve's-şürbi, ve's-şehveti, ve'l-cimâi*) yemekte, içmekte, şehvette ve cimâda... (*Hâcetü ehadihüm arakun yefîdu min cildihî*) Yedikleri terle çıkar, (*feizâ batnühû kad damera*) bir de bakar ki karnı incelmış.”

Def-i hacet denilen şey yok. O ter ile öyle çıkıp gidecek kendiliğinden... O kadar yediğine göre karnı da şişmeyecek.

Burada demiş ki:

“—Bu yeme içme dünyada bile mezmum. Hocalar söylüyor çok yemeyin, çok içmeyin diye. Bu dünyada bile mezmum. Cennette neden metholunuyor bu kadar bu yeme içme?” diye bir itiraz vermiş.

Diyor ki: “Burada yeme içme mezmum; çünkü bu yeme içme insanı gaflete düşürür, Allah’a olan ibadetten alıkoyar. Ondan dolayı mezmum... Âhirette ise bu yok. Zahmet vermeyecek sana yemen içmen. Külfet olmayacak, ağırlık vermeyecek. Zevk için, yalnız o kadar.”

¹⁶ Ahmed ibn-i Harbel, *Müsned*, c.IV, s.367, no:19288; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.V, s.178, no:5006; Taberânî, *Mu'cemü'l- Evsat*, c.II, s.202, no:1722; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.431, no:2825; Hennâd, *Zühd*, c.I, s.88, no:90; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.454, no:11478; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.444, no:7424; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.374, no:7086; Heysemî, *Mecmaü'z- Zevâid*, c.X, s.769, no:18744; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.VII, s.366; Zeyd ibn- i Erkam RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.468, no:39290; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.303, no:6352.

Dün, *Avârifü'l-Maârif* kitabının oruç kısmında bir şey daha gördüm, çok hoşuma gitti. “İnsan yemeye, içmeye müptela oldu mu, daima çeşitli yağlı ballı kaymaklı yemekler yemeyi istiyor. Mübtela olmuş, alışmış ona gayri... Yani zevk alıyor, hoşlanıyor. Onun bu hâline melekler ağlar.” diyor.

“—Sen bunun için mi yaratıldın ey insan? Sen bu yemenin içmenin zevk ü sefanın peşi içinde mi yaratıldın? Senin insanlık kabiliyetlerin nerede?” diyerekten melekler ağlar diyor.

Allah bizi affetsin...

Oradan getirmiş, Peygamber Efendimiz SAS’in hayatından bahsediyor. Hz Âişe’nin şu sözünü söylemiş;

“—Aylarca evimizde ateş yanmazdı ışık da yanmazdı. Bazen ıssız ayda olurdu, bir buçuk ay ateş yüzü görmezdik.”

“—Ne yapardınız?”

“—Hurmayla suyla geçinirdik. Hurma ve su idi gıdamız. Hem üç gün birbiri üzerine Rasûlullah arpa ekmeğinden bile karnını doyurmamıştır.” diyor.

Binâen aleyh bu böyle iken, bizim Peygamberimiz böyle iken senin yemeklerin üzerine dalıp da artık şu tatlısı, bu da yağlısı, bu da kaymaklısı diyerekten kendini böyle beslemeye ne lüzum var?

Çünkü vücut beslenince şehvet artar, şehvet artınca insan yaramazlık yapar, günahlara dalar. Nefis kabarıp, vesveseden kendini kurtaramazsın.

Ha onu da söylemiş;

“—Yemek yiyoruz ya, kanlar oluşuyor. O kanlar şeytanın deresidir diyor. Şeytan orada cevelan eder, seni envai çeşit fitnelere düşürür. Felâkete sürüklemek için ne yapmak lazım gelirse, onu yapmaya çalışır. Açlık da diyor, meleklerin deryasıdır. Tokluk şeytanın deryası, deresi orada geziyor, seni günaha sokuyor; açlık da meleklerin gezdiği yerdir, şeytanı tard ederler oradan.” diyor.

Şimdi Ramazan’da, Cuma günü unuttuğum dört şeyden birisi de şeytan idi. Şeytan zincirlendi. Cenab-ı Hak, Ramazan’da bu ümmete beş şey verdi idi ya. O beş şeyden birisi de şeytanların bağlanması idi. Şeytan bağlı ama bak yine yaramazlık yapıyoruz, birçok günahlar işleyenler var. Şeytan yok ortada şimdi, bağlı şeytan...

Nereden oluyor?

Haa, o nefis ki şeytandan 70 kere fazla.... Allah Celle ve A'lâ, o nefisle mücadele edip de onu da yenmeye çalışmak için, bu Ramazan orucunu bize farz kılmış. Onun için, güzel güzel turalım da inşaallah Allah-u Teâlâ’ya da çok yalvaralım! O içimizi nurlandırсын, nurunu iktibas edebilecek bir kabiliyet versin...

Fakat şimdi bir söz daha geliyor altta...

Şimdi, Ay alıyor ziyayı, bize yansıtıyor. Fakat demiri tutsak güneşe, güneşten bir şey alır da bize verir mi? Vermez. Ama bir pertavsız [büyüteç] tuttuğun vakitte güneşe, hem

altındaki yakıyor, hem ışığını başka tarafa veriyor. Demek ki insan da böyle büyüteç derecesinde incelemek lazım. Şeffaflık lazım. Şeffaflık, ancak o cefa ile oluyor ki oruçlarla olur, riyazetlerle olur.

ö. Cehennem Ehlinin Vücudunun Büyüklüğü

Ahmed ibn-i Hanbel, Zeyd ibn-i Erkam RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَيُعْظَمُ لِلنَّارِ
حَتَّى يَكُونَ الضَّرْسُ مِنْ أَضْرَاسِهِ كَأُحْدٍ

(حم . عن زيد بن أرقم)

RE. 99/4 (*Inne'r-racüle min ehli'n-nâri leya'zumu li'n-nâri, hattâ yekûne'd-dırsu min adrâsihî keuhudin.*)

(*Inne'r-racüle min ehli'n-nâri leyuazzamu li'n-nâri*) “Cehennem ehlinde olan, cehennemi hak etmiş, cehenneme atılmış olan bir adamın vücudu büyütülür, muazzamlaştırılır! (*Hattâ yekûne'd- dırsu min adrâsihî keuhudin*) Öyle ki ağzındaki dişlerden bir tek dişi Uhud dağı kadar olur!”

¹⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV. s.366. no:19285: Hennâd, *Zühd*, c.I, s.188, no:298; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.718, no:18608; Zeyd ibn-i Erkam RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.529, no:39516; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.305, no:6354.

Uhud denilen bir dağ var ya. Büyük bir dağ, kocaman. Bir gavurun bir dişi o dağ kadar büyüyecek. Cesedinin büyüklüğünü de sen kıyas et gayri nasıl olacak?

Niçin? Cehennemın azabını tatması için, Cenab-ı Hak uzun zaman ona tesir etsin diyerek, böyle onun vücudunu büyüttürüyor.

Kur'an ayetleri çok güzeldir. Onun için siz kardeşlerimden Kur'an'ı güzel okumanızı rica edeceğim. Şimdi az çok faydalı olan Türkçeleri de var. Onları okuyun da bakınız, Kur'an-ı Azimüşşan'da kâfirlere Cenab-ı Hak nasıl ateş püskürüyor.

Bazen ben de kendimi tutamıyorum da bazı şeyler söylüyorum. O hususta da kusuruma bakmayın! Müslüman gâvuru sevmez, gâvurun yaptığı işi de sevmez, gâvurun yüzüne bakmasını da sevmez. Çünkü gâvurdan daima zulmet gelir. Nurdan nasıl ışık geliyorsa zulmetten de insana zulüm in'ikas eder.

Binâen aleyh, insan nasıl olur da Allah-u Teâlâ'nın verdiği o cevherini gâvurun zulmeti ile zulmetlendirir?

Onun her yaptığı şey kötüdür, fenadır. Onun hiçbir işine iyi nazarıyla bakmak müslümanın harcı değildir. En nihayet yanacağı yer işte cehennem...

p. İbadette Şuurun Önemi

Hatîb-i Bağdâdî, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

إِنَّ الرَّجُلَ يَصُومُ وَيُصَلِّي وَيَحُجُّ وَيَعْتَمِرُ
فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أُعْطِيَ بِقَدْرِ عَقْلِهِ

(خط . وضعفه عن ابن عمر)

RE. 99/5 (*Inne'r-racüle yesûmu ve yüsallî ve yahuccü ve ye'temiru, feizâ kâne yevmü'l-kıyâmeti u'tıye bi-kadri aklihî.*)

Racül, “adam” demek. *Ricâl*, “adamlar” demek.

(*Inne'r-racüle yesûmu ve yüsallî*) “Bir kişi, herhangi bir kadın veya erkek, oruç da tutar namaz da kılar... (*Ve yahuccü ve ye'temiru*) Hacca da gider, umre de yapar. (*Feizâ kâne yevmü'l-kıyâme*) Kıyamet günü olduğu zaman, (*u'tıye bi-kadri aklihî*) namazının, orucunun, haccının, umresinin, ibadetinin karşılığı aklına göre verilir.”

Gâvura paralarını kaptıran adamın akli yok demektir. Çok zayıf... Niçin?

¹⁸ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.200, no:631;

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.392, no:7050; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.306, no:6359.

Nasıl veriyorsun? Zevkin için o gâvuru zengin etmek, onun üstümüze çıkmasına sebep olmak, kendi kendimizi ezmek değil midir canım? Ama iş çıkırından çıkmış başka.

Allah affetsin hepimizi...

r. İki Farklı Namaz

Hakîm-i Tirmizî, Ebû Hamîd es-Sâadî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyumuşlar ki:¹⁹

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْطَلِقُ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيُصَلِّي
وَصَلَاتُهُ لَا تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ وَإِنَّ
الرَّجُلَ لَيَأْتِي الْمَسْجِدَ فَيُصَلِّي وَصَلَاتُهُ تَعْدِلُ
جَبَلَ أَحَدٍ إِذَا كَانَ أَحْسَنَهُمَا عَقْلًا قِيلَ
وَكَيْفَ يَكُونُ أَحْسَنَهُمَا عَقْلًا قَالَ أَوْرَعَهُمَا
عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ وَأَحْرَصَهُمَا عَلَى أَسْبَابِ
الْخَيْرِ وَإِنْ كَانَ دُونَهُمَا فِي الْعَمَلِ وَالتَّطَوُّعِ

(الحكيم عن أبي حميد الساعدي)

¹⁹ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.II, s.356; Ebû Hamîd es-Sâadî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.381, no:7049; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VII, s.302, no:6348.

RE. 99/6 (*Inne'r-racüle leyentaliku ile'l-mescidi, feyusallî, ve salâtühû lâ ta'dilü inda'llâhi cenâha baûdatin; ve inne'r-racüle leye'ti'l-mescide feyusallî, ve salâtühû ta'dilü cebele uhudin, izâ kâne ahsenehümâ aklen; kîle: Ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen? Kâle: Evraahümâ an mehârimi'llâhi, ve ahrasahümâ alâ esbâbi'l- hayr; ve in kâne dûnehümâ fi'l-'ameli ve't-tetavvu'.*)

Bakın, dikkat edin kardeşler:

(*Inne'r-racüle leyentaliku ile'l-mescidi*) “Bir müslüman mescide gelir, (*feyusallî*) namaz kılar.” Biz bakarız, “Oh ne güzel namazda kıldı.” deriz.

(*Ve salâtühû lâ ta'dilü inda'llâhi cenâha baûdatin*) “Ama kıldığı namaz, Allah indinde sivrisineğin kanadı kadar bir kıymet ifade etmez!”

Niçin? Gönlü başka yerde, gönlünü Allah'a veremiyor. Namaza durmaktan maksat, gönlü Allah'a verip oradan nur almak idi. Sen boşu boşuna geldin, gidiyorsun, işte o kadar... Dönemedin ki Allah'a... Cesedin dönmesi para etmez, asıl o gönlü Allah'a döndürmek lazım! Allah'a dönenlerle dönmedikçe, dönemezsin Allah'a., Evvela Allah'a dönenlerle beraber olmak lazım!

Aziz kardeş! Şimdi bazı gençler türemiş, tarikat pirlere taş atıyorlar, hatta müctehidlere de taş atıyorlar.

“—Ne olacak? Biz de onlar gibiyiz, bizim zamanımızdaki ilim onların zamanında yoktu. Bak şimdi biz neler okuyoruz neler! Onlar da ne biliyordu sanki? Bir Arapça bildikleri vardı.” diyorlar.

Aziz kardeş, çok doğru söylüyorsun ama, o sabaha kadar Allah deyip ağlıyordu, sen sabaha kadar bilmem ne ile meşgulsün. Nerede aradaki fark! Onun içi Allah’la uyanıyor, senin için şeytanla uyanıyor. Kalkıyorsun da bir de onlara dil uzatıyorsun, onların aleyhinde konuşma yapıyorsun!

Onlar Allah’ın velileri! Onlar nurlarını bize daima serpmektedirler. Vücutları dünyadan çoktan gitmiş, onların artık vücutlarının kıymeti yok. Fakat onun bulunduğu yerdeki nur, güneşin bulutların arkasında saklandığı gibi yine seyrederek durur dünyayı. Git mezarının başına, okuyacağın kadar oku. Bak nasıl geliyor sana onun ışığı!

Onun için insanlar cahillik yapıp da onlara söz atmamalı! Senin namazın, benim namazım, hepimizin ibadeti ind-i ilahiyede bir sivrisineğin kanadına bile denk gelmiyor.

Niçin? Aklımız fikrimiz hep dünyada... Kazancımızın kökü haram, yalanla, düzenle, hileyle, faizle... Bu halde gönül Allah’a nasıl döner?

Zincirle bağlasan yine dönmez. Kendi kendimizi avuturuz.

(*Ve inne'r-racüle leye'ti'l-mescide*) “Yine başka bir müslüman da mescide gelir, (*feyusallî*) o da namaz kılar. (*Ve salâtühû ta'dilü cebele uhudin*) Onun namazı da Uhud Dağı'na denk olur.”

Koca bir dağ gibidir onun namazı ind-i ilahîde... İki rekât kılmıştır beş dakikanın içerisinde ama Uhud dağı gibi büyümüştür ind-i ilahide. (*İzâ kâne ahsenehümâ aklen*) “Akılca birinciden daha güzel, daha iyi olmasından dolayı.”

(*Kîle: Ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen*) “Denildi ki: Akılca daha iyi olması nasıl mümkün olur?”

(*Kâle*) Cenab-ı Peygamber buyurdu ki: (*Evrâahümâ an mehârimi'llâh*) “Allah'ın haramlarından sakınmakta hanginiz daha üstün ise, daha verâ sahibi ise, onun namazının derecesi o kadar büyüktür. (*Ve ahrasehümâ alâ esbâbi'l-hayr*) “Bir de hayır çeşitlerine en çok gayreti olan akılca daha üstündür!”

Hayırlara harîs, atılgan, varını veriyor. Diyor ki, dünyada hiç kimse girdiği gibi dünyadan çıkmamış. Herkes işte dünyaya çıplak geliyor yani, giderken de birçok bir şeyler bırakarak gidiyor. En fakirinin bile hiç olmazsa bir borcu bir şeysi oluyor yani. Fakat falan kişi diyor ki, şimdi ismini unuttum, o diyor dünyaya nasıl çıplak geldiyse âhirete giderken de öyle çıplak gitmiştir. Hiçbir şeysi olmadığı halde.

“—Neden, sebebi?”

Adam hasta imiş, ölüm hastalığında yatıyor. Bir dilenci gelmiş kapısına; (*Şey'en li'llâh*) [Allah için bir şey verin!] demiş.

Adamın verecek bir şeyi yokmuş, hasta halinde çıkarmış gömleğini;

“—Götürün verin o adama!” demiş.

Kendisikomşudan aldığı ödünç bir gömlek ile canını Mevlâsına teslim etmiş.

Yani bizim bir hayırlarımız var el-hamdülillah ama, derecede var. Hayır sayılmaz. Hayrın hayır sayılması için malının çoğunu vermesi lazım diyor, azını değil. Malıyla denk bir hayır yapıyorsa o bahillikten ancak kendisini kurtarmıştır. Ona bahil denmez. Zekâtını vermiş, sadakalarını vermiş, hayrâtını yapmış bahil denmez ona, fakat cömert de denmez. Çünkü cömert adam olması için malının çoğunu vermesi lazım.

Nasıl da diyor Peygamber SAS?

“—Allah nasıl verdiyse, sen de öyle ver.”

Bir zâtı söyledi, Sa'd galiba hatırımda olduğuna göre, günde 1000 dinar kazanıyormuş bu adam. 1000 dinar kazancı varmış yevmiye. O gün kendisine zekât düşmüyormuş bu adamın. 1000 dinar geliri olduğu halde kendisine zekât düşmüyor. Çünkü her gelene olduğu gibi dağıtıyor. Günde 360 tane fakire tasadduk etmedikçe kimseyle konuşmamaya kastetmiş adam. Demiş, 360 tane fakirin gönlünü yapacağım, ondan sonra ancak konuşabilirim der, ve bu sebeple gelirini olduğu gibi böyle tasadduk eder, zekâttan da kendisi kurtulmuş.

Gel de sen Şimdi bu adamlarla boy luŐ aziz kardeş!

“–Peki, benim bilgim çok, param çok, hayr u hasenatım çok...”

Hepsi bakalım indi ilahide ne derecede, ne durumda? Ne kadar makbuliyeti var acaba?

Çünkü bir kere hacca da gitsek, “Haram parayla gidilen haccın sevabı, faydası yoktur!” diyor Cenab-ı Hak. “Bu parayla benim huzuruma gelinmez!” diyor.

Namazın Őartından birisi de lokmanın temiz olması. Lokması temiz olmayan insanın Allah’a dnŐnde nur alamaz. Nur alamamasının sebebi gönlün değil, lokmasının bozukluğu.

Onun için Allah bizi ıslah etsin...

“–Apartmanımız olsun, olmazsa olmaz.”

“–Ne lazım?”

“–Para lazım!”

“–Ne yapacaĐız?”

“–Biraz mal satmak için yalan söylemek lazım! İÇimizi çevirmek için düzen lazım, hile lazım! Őu da lazım, bu da lazım. Bankadan faizle para almak lazım!”

Bunlar Allah’ın rızasına uygun olmayan Şeyler...

s. Güzel Ahlkın Mkft

Ahmed ibn-i Hanbel ve Hâkim, Hz. Aişe RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²⁰

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَاتِ قَائِمِ اللَّيْلِ صَائِمِ النَّهَارِ

(حم.ك. عن عائشة؛ قال المناوي: بإسنادٍ لِبَاسٍ بِهِ)

RE. 99/7 (*Inne'r-racüle leyüdrükü bi-husni hulükıhî, derecâti kâimi'l-leyli, sâimi'n-nehâr.*)

(*Inne'r-racüle*) “Hiç şüphe yok ki bir kişi, (*leyüdrükü bi-husni hulükıhî*) Cenab-ı Hakk'ın verdiği güzel ahlâk sayesinde, (*derecâti kâimi'l-leyli sâimi'n-nehâr*) geceleri sabaha kadar uyumayan âbidlerin ve gündüzleri de bütün gün oruç tutan insanların derecelerine erişir, ulaşır.”

Ne büyük mükafattır!

Ha şurada bir şey unuttum:

“—İnsan cehenneme neden girer?” diyor.

“—İnsanların cehenneme girmesi, onların yamukluklarını düzeltmek içindir. Görmez misin, bir ağaç yamuksa onu ateşe tutarlar,

²⁰ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.420, no:4165; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.90, no:24639; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.128, no:199; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.VI, s.237, no:7998; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.194, no:731; Hatîb- i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'l-Müteferrik*, c.III, s.141, no:1152; Tahâvî, *Müşkilü'l- Âsâr*, c.IX, s.468, no:3785; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.372, no:949; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.4, no:5147; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.290, no:6322.

o ateş de onu ıslah eder, istediği kıvama getirir. Ateş onu, buharı ile, sıcaklığı ile ıslah ediyor, düzeltiyor. Binâen aleyh dünyadayken kendisini düzeltemeyen insanı, cehennemde düzeltmek için Allah atacak cehenneme... Yakmak için değil, düzeltmek için girecek.” diyor.

Sen kendini burada düzeltebilirsen, cehennem yok sana! Burada haramlardan, yasaklardan, günahlardan korunur ve Allah-u Teâlâ'nın verdiği de böyle etrafına verebilirsen, sana cehenneme girmenin olmadığını ben şimdiden söylüyorum. Fakat bunları yapamayanı da orada düzeltecekler.

ş. Cennette Huriler

Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Ya'lâ, İbn-i Hibban, Ebû Said el- Hudrî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²¹

إِنَّ الرَّجُلَ فِي الْجَنَّةِ يَتَكَبَّرُ سَبْعِينَ سَنَةً قَبْلَ أَنْ
يَتَحَوَّلَ ثُمَّ تَأْتِيهِ امْرَأَتُهُ فَتَضْرِبُ عَلَى مَنْكَبِيهِ
فَيَنْظُرُ وَجْهَهُ فِي خَدِّهَا أَصْفَى مِنَ الْمِرْآةِ
وَإِنَّ أَدْنَى لَوْلُؤَةٍ عَلَيْهَا تُضِيءُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ فَتُسَلِّمُ عَلَيْهِ فَيَرُدُّ السَّلَامَ وَيَسْأَلُهَا
مَنْ أَنْتِ وَتَقُولُ أَنَا مِنَ الْمَزِيدِ وَإِنَّهُ لَيَكُونُ

عَلَيْهَا سَبْعُونَ ثَوْبًا أَذْنَاهَا مِثْلُ النُّعْمَانِ مِنْ
 طُوبَى فَيَنْفُذُهَا بَصْرُهُ حَتَّى يَرَى مَخَّ سَاقِهَا مِنْ
 وَرَاءِ ذَلِكَ وَإِنَّ عَلَيْهَا مِنَ التَّيْجَانِ إِنَّ أَدْنَى
 لُؤْلُؤَةٍ عَلَيْهَا لَتُضِيءُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

(حم.ع.حب.ض. عن أبي سعيد)

RE. 99/8 (*Inne'r-racüle fi'l-cenneti leyettekiu seb'îne seneten kable en yetehavvele, sümme te'tîhi'mretehu fetadribu alâ menkibeyhi, feyenzuru vechuhû fî haddihâ asfâ mine'l-mir'âti, ve inne ednâ lu'lüetin aleyhâ tudîu mâ beyne'l-meşrıkı ve'l-mağrib; fetüsellimu aleyhi, feyerüddü's-selâm, ve yes'elühâ: Men enti? Fetekûlu: Ene mine'l-mezîd. Ve innehû leyekûnu aleyhâ seb'îne sevben, ednâhâ misle'n-nu'man min tûbâ; feyenfuzuhâ basaruhû hattâ yerâ muhha sâkîhâ, min verâi zâlike ve inne aleyhi't-ticâne inne ednâ lu'lietin minhâ tudîu mâ beyne'l-meşrıkı ve'l-mağrib*)

²¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.75, no:11733; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.525, no:1386; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.410, no:7397; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.775, no:18762; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.483, no:39356; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.280, no:6299.

(Inne'r-racüle fi'l-cenneti leyettekiu seb'îne seneten kable en yetehavvel) “Cennette hiç şüphe yok ki, bir adam sağa sola dönmeden önce yetmiş sene yaslanır. Gel keyfim gel...”

Cennet o kadar hoş bir yer ki, Allah cümlemize nasib etsin... Orasını yalnız yemek içmek, zevk yeri olduğu için istemek hoş değil. Didâr-ı ilâhının müşahedesi de orada olacak. Onun için cenneti biz istiyoruz. Yoksa Allah-u Teâlâ'nın nazarı neredeyse orası cennet olur. Cehenneme de nazar etse cehennem de cennet olur.

Binâen aleyh, orada adam öyle bir mest ve hayran hale gelecek ki, 70 sene sağından soluna dönmeden hayranlık içerisinde yaslanacak. Kendinden geçecek.

(Sümme te'tîhi'mretehu fetadribu alâ menkibeyhi) “Gelir cennetteki hanımı, omuzlarına vurur. *(Feyenzuru vechuhû fî haddihâ)* Dönüp onun yüzüne bakar. Hanımının yanağından kendi yüzünü seyreder. *(Asfâ mine'l-mir'ât)* Hanımın yüzü aynadan daha parlak, daha sâfidir.”

(Ve inne ednâ lu'lietin aleyhâ tudîumâ beyne'l-meşriki ve'l- mağrib) “Hanımının üzerinde öyle inciler vardır ki, en küçüğü doğu ile batının arasını aydınlatır, öyle ışık saçar!”

(Fetüsellimu aleyhi feyerüddü's-selâm) “Hanımı efendisine selam verir. O da selâmı alır, selâma karşılık verir. *(Ve yes'eluhâ: Men enti?)* Efendi sorar: Kimsin sen? *(Fetekûlu: Ene mine'l-mezîd)* ‘Ben Cenâb-ı Hakk’ın sana ihsan ettiği mezîdlerden, daha fazla mükâfatlardanım!’ der.”

(*Ve innehû leyekûnu aleyhâ seb'îne sevben*) “O huri kızının üzerinde yetmiş kat elbise olacak! (*Ednâhâ misle'n-nu'man min tûbâ*) En aşağısı Tuba ağacından yapılmış, gelincik çiçeği gibi.”

(*Feyenfuzuhâ basaruhû hattâ yerâ vuhha sâkihâ*) “Cennetlik zatın bakışı yetmiş kat elbiseye nüfuz eder, yetmiş kat elbiseyi geçer de ayağının iliğini bile görür!”

Onu biz şimdi görebiliyor muyuz? Göremiyoruz ama cennette bu görülecek. İliği sağlam mı değil mi yani ne mal olduğu; meydanda her tarafı...

(*Ve inne aleyhi't-ticân*) “Bu hurinin başında taşlar vardır. (*Min ednâ lu'lietin minhâ tudîu mâ beyne'l-meşrîkî ve'l-mağrib*) Bu taşların üstündeki en aşağı, en küçük inci, yine şark ile garp arasını aydınlatacak kadar parlaktır!”

t. Evlâdın Ana-babaya Duası

Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Mâce ve Beyhakî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²²

إِنَّ الرَّجُلَ لَتُرْفَعُ دَرَجَتُهُ فِي الْجَنَّةِ فَيَقُولُ يَا
رَبِّ أَنْتَ لِي هَذَا فَيُقَالُ بِاسْتِغْفَارٍ وَلَدِكَ لَكَ

(حم.ه.ق. عن أبي هريرة)

RE. 99/9 (*Inne'r-racüle letürfeu derecetühû fi'l-cenneti, feyekülü: Yâ rab, ennâ lî hâzâ? Feyukàlu: Bi-istiğfâri veledike leke.*)

(*Inne'r-racüle letürfeu derecetühû fi'l-cenneh*) “Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, bir adamın cennette derecesi yükseltilir, yükseltilecek. (*Feyekül: Yâ rabbi, ennâ lîhâzâ?*) Diyecek ki: Yâ Rabbi, bu derece bana nereden geldi? (*Feyukâlü: Bi-istiğfâri veledike leke*) Kendisine denilecek ki: Dünyadaki oğlunun, evladının sana tevbe istiğfar edivermesinden yükseldi.”

Onun için hayırlı evlat yetiştirirsen, ne mutlu sana! Hayırsız evlat yetiştirirsen, ne yazık sana! Evladın hayırlı olmasına dikkat edelim!

Gazzâli'nin o sözü de çok güzel;

“—Eğer evladını mü'min olarak, müvahhid olarak, müslüman olarak yetiştirdiysen, Allah kâfidir ona... Onun için sen üzülüp de ona para mal bırakacağım diye kendini üzme. Allah kâfidir ona... Eğer evladın bozursa, o paralarıyla senin için günah işleyecek o da... Bu istiğfar ile nasıl babasının derecesi arttırılıyorsa, günahlarla da orada üzülecek.”

²² İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.51, no:3650; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.509, no:10618; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.351, no:17595; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.255; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.273, no:44423; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.281, no:6302.

u. Yanlış Bir Söz İnsanı Cehenneme Götürür

Tirmizî, İbn-i Mâce ve Hâkim, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²³

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سُخْطِ اللَّهِ
لَا يَرَى بِهَا بَأْسًا فَيَهْوَى بِهَا فِي نَارِ
جَهَنَّمَ سَبْعِينَ خَرِيفًا

(ت. حسن غريب، ه. ك. عن أبي هريرة)

RE. 99/10 (*Inne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeți min suhti'llâhi, lâ yerâ bihâ be'sen, feyehvî bihâ fî cehenneme seb'îne harîfen.*)

(*Inne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelimeți*)
“Adam bir kelam konuşur, bir söz söyler. (*Min suhti'llâhi*) Allah'ın kızdığı cinsten bir söz veya (*min sehati'llâh*) Allah'ın kızgınlığını çekecek olan sözlerden bir söz sarf eder, bir söz konuşur. (*Lâ yera bihâ be'sen*) Onu da umursamaz, bir beis görmez.”

²³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.466, no:3960; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.443, no:8557; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV. s.640, no:8769; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.555, no:7880; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VII, s.206, no:6312.

“—Bunu söylesem ne olacak?” der, önemsemez. Halbuki önemlidir. Allah’ı kızdıracak bir sözdür. O, onu önemsiz sanır, önemsemez; bir söz söyler. Ne olur?

(*Feyhvî bihâ fî cehenneme seb’îne harîfen*)
“Bu sözü ile, bu sözünün karşılığı olan ceza olarak cehenneme uçar. Cehenneme doğru, cehennemin derinliklerine doğru kayar gider. (*Seb’îne harîfen*). Yetmiş son bahar miktarı kadar cehenneme doğru kayar gider, bir sözden dolayı.”

Konuşmasına insan çok dikkat etmeli!

Bazen insan beşeriyet iktizası hatalı bir söz söyler, Allah-u Teâlâ’nın gücüne gider. O Allah-u Teâlâ’nın gücüne giden o söz, insanı 70 sene cehennemde aşağı düşürür. İyi bir söz söylersen o da seni yukarıya çıkarır.

ü. İnsanları Güldürmek İçin Söz Söylemek

İkinci hadîs-i şerîf de bununla ilgili. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁴

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ يُضْحِكُ بِهَا
جُلَسَاءَهُ يَهْوَى بِهَا مِنْ أْبَعَدِ مِنَ الثُّرَيَّا

(حل . عن أبي هريرة)

RE. 99/11 (*Inne’r-racüle leyetekellemü bi’l-
kelimeti yudhikü bihâ cülesâe, yehvî bihâ min
eb’adi mine’s-süreyya*)

(*Inne'r-racüle leyetekellemü bi'l-kelime ti.*)
“Adam bir kelime, bir söz, bir kelim konuşur,
bir söz söyler. (*Yudhiku cülesâehû*) Kendisiyle
beraber oturmuş olan insanları güldürmek için
bir kelim sarf eder, söyler. (*Yehvî bihâ eb'ade
mine's-süreyyâ*) Süreyya yıldızından daha öteye,
cehennemde daha uzak mesafe derine kayar.”

Yine, arkadaşlarını güldürmek için bazı
insanlar acip sözler konuşurlar ki, Allah-u
Teâlâ'nın gücüne gider o sözler. O sözlerinden
dolayı Süreyya denilen yıldızın mesafesinden
daha aşağı cehenneme iner.

v. Kişi Sevdiği İle Beraberdır

Taberânî, Ukbetü'bnü Âmir RA'dan rivayet
etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar
ki:²⁵

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا رَضِيَ هَدَى الرَّجُلِ وَعَمَلُهُ
فَهُوَ مِثْلُهُ

(طب . عن عقبه بن عامر)

²⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.402, no:9209; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.24, no:5716; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.458, no:8732; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.47, no:46; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.225; Ebû Hüreyre RA'dan.

²⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.334, no:922; İbn-i Ebî Âsım, *Sünneh*, c.I, s.14, no:10; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.171, no:13119; Ukbe ibn-i Âmir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.89, no:30735; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.276, no:6291.

RE. 99/12 (*İnne'r-racüle izâ radiye hedye'r-racüli, ve amelehû, fehüve mislühû*)

Bu mühim bir kaidedir. Çok mühim bir ilâhî kanundur. Çok önemli bir hakikattir. Bunu hepimiz aklınıza çok iyi yerleştirin. Hiç unutmayın, her yerde söyleyin!

(*İnne'r-racüle*) “Adam, bir adam, herhangi bir adam, (*izâ radiye hedye'r-racüli*) bir başka adamın gidişine, hal ve tavrına razı olursa; (*ve amelehû*) işlediği işlere memnun olursa, razı olursa; (*fehüve mislühû*) o da onun gibidir.”

Bu çok güzel bir tebşir...

Rasûlüllah SAS'ın ashabından birisi ama, ismi hatırıma gelmedi kim olduğu, Sevban RA...

Bir gün Rasûlüllah Efendimiz bakmış ki yüzü sararmış; “—Hasta mısınız?” demiş

“—Yok, yâ Rasûlallah!”

“—Neden seni böyle rahatsız gibi görüyorum?” demiş, Demiş ki:

“—Düşünüyorum yâ Rasûlallah. Sen peygambersin, cennette kim bilir hangi dereceye gireceksin. Ben Cennete girsem bile benim derecem nerede, senin derece nerede? Seni ben orada nasıl göreceğim? Onun üzüntüsü ile sararıp soluyorum.” demiş.

Ashab-ı kiramdan ne âşıklar var!

Demiş ki o zaman:²⁶

الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ

(خ.م. عن ابن مسعود)

(*El-mer'ü meamen ehabbe*) “Kişi ahirette sevdiğiyle beraberdir.”

Kişi kimi seviyorsa kıyamette onunla haşrolacak. Onun derecesinde olacak. İşte burada sevdiği insanların, kimleri seviyorsa, kimlerle ünsiyet ediyorsa, kimleri beğeniyorsa onun amelinin misli ona da olacak. O sevdiği kişi meselâ geceleri sabaha kadar namaz kılıyor, oruç da tutuyor her gün, fakat sen yapamıyorsun ama onu seviyorsun ya, senin defterine de bu işlenecek.

Ne büyük tebşirat! Bir iyiyi sevmenin mükafatı...
Bir kötüyü sevmenin mücâzâtı da bunun aksine tabi.

Onun için İbn-i Abbas Hazretleri'nin şu sözü hoşuma gider benim. Sormuşlar;

“—Bir insanı nasıl bilelim?”

“—Konuştuğu adamlara bakın! Kimlerle düşüp kalkıyor ona göre ona numara verirsiniz.” demiş.

²⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.145, no:5702; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.95, no:4779; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Allah kusurumuzu affetsin... İyî ahlâklî, güzel ahlâklî, bâhusus etrafımızdaki müslûmanlara daima şefik, rahim, acıyan, onların imdadına her anda yetişmeye gayret eden kulların zümresine bizleri de ilhak eylesin...

Bu mübarek Ramazanımızda, o ayın güneşten aldığı nur gibi biz de Allah u Teâlâ'nın nurundan nur almaya kabiliyetli olmamızı Cenâb-ı Hak'tan isteriz, cümlemize ihsan etsin...

Li'llâhi'l-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

12 Eylül 1976 - İskenderpaşa Camii

(18 Ramazan 1396)

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

